

Sygn. akt II Ca 986/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Beata Stachowiak (spr.)

Sędzia SO Patrycja Gruszczyńska-Michurska

Sędzia SO Jolanta Burdukiewicz-Krawczyk

Protokolant: Elżbieta Biała

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2013r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa P. G.

przeciwko (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu

z dnia 28 maja 2013r.

sygn. akt XIV C 803/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda dalszą kwotę 10039,87 zł (dziesięć tysięcy trzydzieści dziewięć złotych osiemdziesiąt siedem groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 26 maja 2011r. do dnia zapłaty, nie naruszając dalszego rozstrzygnięcia tego punktu; zmienia go także w punkcie III w ten sposób, że zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda dalszą kwotę 3127,47 zł kosztów procesu oraz uchyla punkt IV;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 1725 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 986/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym orzeczeniem z 28.05.2013 r. Sąd Rejonowy zasądził od strony pozwanej (...) S.A. V. (...) na rzecz powoda P. G. kwotę 24 424,01 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi kwoty 23 809,01 zł od dnia 21.06.2010r do dnia zapłaty, a od kwoty 615 zł od dnia 26.05.2011 r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1 583,93 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; zniósł pozostałe koszty procesu pomiędzy stronami.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 5 października 2009 r. powód kierując swoim samochodem marki j. (...) nr rej. (...) jechał wraz z P. S. w kierunku miasta N. na terenie Irlandii .Na łuku prowadzącej do drogi głównej ulicy (...) w D. kierowany przez powoda pojazd wpadł w poślizg z powodu plamy oleju rozlanej na asfaltowej nawierzchni jezdni i uderzył w przydrożny murek. Uderzenie lewą stroną samochodu, najpierw lewym tylnym błotnikiem i zderzakiem, a następnie, po odbiciu samochodu, lewym przednim błotnikiem i zderzakiem, zakończyło się unieruchomieniem samochodu równolegle do murku w bardzo bliskiej do niego odległości. Na skutek uderzenia powód doznał urazu głowy i stracił przytomność. Po chwili, po jej odzyskaniu, powód podprowadził samochód kilka metrów do przodu, a świadek P. S. wyciągnął go z samochodu. Policja, którą wezwał P. S., dokonała oględzin i sporządziła notatkę. Po wymianie pękniętej lewej przedniej opony P. S. odprowadził samochód. Podczas jazdy czuł „ściąganie” pojazdu i musiał kontrolować kierownicą. Następnie swoim samochodem zawiózł powoda do C. H., gdzie udzielono mu pierwszej pomocy. Z uwagi na stan zdrowia powód zdecydował się na wcześniejszy powrót do kraju. P. S. dokonał w warsztacie wymiany opon podejrzewając, że być może, wpłynie to na poprawienie trakcji pojazdu, co jednak nie nastąpiło. Dziewczyna P. S. zorganizowała powodowi pomoc drogową, ale ze względu na koszty nie z Irlandii, ale dopiero z Francji. Powód sam dojechał do miejscowości C., gdzie czekała na niego laweta, która przywiozła go wraz z samochodem do Polski. Po przyjeździe powód zgłosił się do (...) Szpitala (...), gdzie przebywał na Oddziale

Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej w dniach od 10 do 15 października 2009 r. Początkowo powód starał się uzyskać odszkodowanie od sprawcy. Sprawą zajęło się biuro K., które ze względu na specyfikę sprawy przekazało ją kancelarii (...). Wobec niemożności ustalenia osoby odpowiedzialnej za rozlanie plamy oleju na jezdni zgodnie z sugestią prowadzącego sprawę w Irlandii radcy prawnego K. B. powód zgłosił szkodę z polisy AC polskiemu ubezpieczycielowi. W okresie od 23 kwietnia 2009 r. do 23 kwietnia 2010 r. powoda i stronę pozwaną łączyła umowa ubezpieczenia Autocasco (polisa nr (...)) samochodu osobowego marki J. (...) nr rej. (...). Suma ubezpieczenia wynosiła 100 000 zł brutto. Zgodnie z § 21 ust. 7 stanowiących integralną część łączącej strony umowy ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów lądowych (auto casco) z klauzulą ochrony prawnej, w przypadku, gdy wysokość szkody ustalana jest na podstawie wyceny (metoda kosztorysowa), (...) ustala wysokość szkody z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących przepisów o podatku od towarów i usług (VAT), w oparciu o ceny materiałów i części zamiennych oraz istniejących części zamiennych o porównywalnej jakości, dystrybuowanych w sieciach funkcjonujących poza siecią oficjalnego producenta/importera pojazdu, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie wyłączenia określonych porozumień wertykalnych w sektorze pojazdów samochodowych spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję (Dz. U. z 2003 r. Nr 38, poz. 329), systemy kosztorysowania A. lub E. dla wymiaru robocizny, średnie stawki dla robocizny ustalone przez (...) w oparciu o średnie ceny usług stosowane na terenie, gdzie szkoda jest likwidowana, nie wyższe jednak od stawek stosowanych przez oficjalnych przedstawicieli producenta/importera danej marki, a w przypadku braku przedstawiciela danej marki na tym terenie, marki najbardziej zbliżonej. W myśl § 21 ust. 8 OWU, jeżeli nie umówiono się inaczej i nie opłacono dodatkowej składki związanej z okresem eksploatacji pojazdu, do ustalenia wysokości odszkodowania przyjmuje się wartość nowych części i zespołów użytych do naprawy, pomniejszoną o kwoty odpowiadające wartości zużycia eksploatacyjnego części i zespołów zakwalifikowanych do wymiany (tj. o tzw. amortyzację części), przy czym amortyzacja części i zespołów dla pojazdów o 4- i 5-letnim okresie eksploatacji, tak jak w przypadku pojazdu powoda, wynosi 15%. Stosownie do § 16 ust. 1 pkt 1 i 2 OWU, jeżeli nie umówiono się inaczej i nie opłacono dodatkowej zwykłej składki, z należnego odszkodowania (...) potrąca udział własny (franszyza redukcyjna),

który w przypadku pierwszej szkody w danym okresie ubezpieczenia, tak jak w sytuacji powoda, wynosi 10% odszkodowania, nie mniej niż 300 zł. Zgodnie z § 24 ust. 1 pkt 2 lit. b OWU, (...) zwraca – w granicach sumy ubezpieczenia uzasadnione okolicznościami danego wypadku udokumentowane koszty transportu uszkodzonego pojazdu do miejsca zamieszkania albo zakładu naprawczego, przy czym transport pojazdu poza granicę Polski i z zagranicy musi być uzgodniony z (...) lub jego zagranicznym przedstawicielem pod rygorem utraty prawa do odszkodowania z tego tytułu. Odszkodowanie (...) obowiązana jest wypłacić w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (§ 25 ust. 3 OWU).

Powód zgłosił szkodę stronie pozwanej telefonicznie w dniu 20 maja 2010 r.

a pisemnie w dniu 25 maja 2010 r. Strona pozwana przeprowadziła postępowanie likwidacyjne i na podstawie sporządzonego w systemie E.'s kosztorysu nr (...) ustaliła wysokość szkody na kwotę 997,40 zł. Powód celem ustalenia rzeczywistej wartości szkody w należącym do niego pojeździe zlecił sporządzenie opinii rzeczoznawcy samochodowemu M. M., który ustalił koszt naprawy pojazdu bez VAT na kwotę 25 580,73 zł, z 22% podatkiem VAT na kwotę 31 208,49 zł. Powód poniósł koszty sporządzenia opinii przez rzeczoznawcę samochodowego M. M. w kwocie 615,00 zł. Powód poniósł koszty holowania należącego do niego pojazdu z C. we Francji do W. w kwocie 10 039,87 zł. Pismem z dnia 13 maja 2011 roku, doręczonym w dniu 18 maja 2011 roku, powód, działając przez swojego pełnomocnika, wezwał stronę pozwaną do zapłaty w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania kwoty 37 717,59 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 27.062,72 zł od dnia 21 czerwca 2010 roku do dnia zapłaty. Naprawa należącego do powoda samochodu marki J. (...) nr rej. (...) jest ekonomicznie uzasadniona i technicznie możliwa. Koszt naprawy pojazdu na dzień powstania szkody, tj. 5 października 2009 r., przy zastosowaniu oryginalnych części i średnich stawek za robocizogodzinę obowiązujących w 2009 roku w warsztatach wyposażonych w narzędzia i urządzenia umożliwiające przeprowadzenie naprawy na właściwym poziomie technicznym i zgodnie z technologią producenta pojazdu (90,00 zł netto za prace blacharsko-mechaniczne i 100,00 zł netto za prace lakiernicze), przy uwzględnieniu 15% amortyzacji na części zamienne wynikającej z umowy AC, wynosi 27 562,68 zł brutto i 22 592,36 zł bez podatku VAT. Poszkodowany w dacie zdarzenia nie był podatnikiem VAT. W dniu 31.07.2012 r. nastąpiło połączenie przez przeniesienie całego majątku spółki Polski

(...) na spółkę (...), tym samym nastąpiło przekształcenie po stronie pozwanej.

Na podstawie powyższych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części. W ocenie Sądu Rejonowego powód zasadnie domagał się zasądzenia świadczenia stanowiącego uzasadniony koszt naprawy samochodu oraz zwrotu kosztów opinii rzeczoznawcy powołując się na łączącą strony umowę ubezpieczenia AC. Koszt naprawy samochodu Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego sądowego na kwotę 27 562,68 zł brutto. Kwotę tę – z odwołaniem się na § 16 ust. 1 pkt 1 i 2 OWU – Sąd I instancji pomniejszył o udział własny tj. o kwotę 2 756,27 zł ($27.562,68 \text{ zł} \times 10\%$), co dało kwotę 24 806,41 zł. Z uwagi na częściową kompensatę szkody pozostała do zapłaty należność stanowi różnicę pomiędzy kwotą wyżej wskazaną a kwotą wypłaconą, tj. 997,40 zł, co dało kwotę 23 809,01 zł. Sąd zasądził także na rzecz powoda kwotę 615 zł. uznając, że zlecenie dokonania wyceny kosztów naprawy samochodu przez rzeczoznawcę było niezbędne, by powód – osoba nieposiadająca wiadomości specjalnych – mógł ocenić szkodę i dochodzić należnego mu odszkodowania. Natomiast powództwo zostało oddalone w części dotyczącej zwrotu kosztów przewiezienia samochodu powoda z Francji do Polski. Sąd I instancji wskazał, iż zgodnie z § 24 ust. 1 pkt 2 lit. b OWU, (...) zwraca – w granicach sumy ubezpieczenia - uzasadnione okolicznościami danego wypadku udokumentowane koszty transportu uszkodzonego pojazdu do miejsca zamieszkania albo zakładu naprawczego, przy czym transport pojazdu poza granicą Polski i z zagranicy musi być uzgodniony z (...) lub jego zagranicznym przedstawicielem pod rygorem utraty prawa do odszkodowania z tego tytułu. Powód, którego pojazd miał zostać przetransportowany z zagranicy, nie uzgodnił tego ani z (...), ani z jego zagranicznym przedstawicielem, zatem stosownie § 24 ust. 1 pkt 2 lit. b OWU utracił prawo do odszkodowania z tego tytułu. Powód wskazywał wprawdzie, że po wypadku zadzwonił kilkakrotnie do ubezpieczyciela chcąc zgłosić wypadek, jednak poinformowano go, że nie ma z nim zawartej umowy AC, dlatego pozostawiony sam sobie, nie chcąc zostawiać samochodu w Irlandii ani naprawiać go tam z uwagi na koszty, zdecydował przewieźć go do kraju. Jednak w ocenie Sądu Rejonowego twierdzenia powoda w tym zakresie nie zasługują na wiarę. Powód w żaden sposób nie wykazał, a to na nim spoczywał, stosownie do art. 6 k.c., ciężar dowodu, że nie mógł zgłosić szkody stronie pozwanej. Z akt szkodowych natomiast wynika, że powód zanim zdecydował się zgłosić szkodę z ubezpieczenia AC, próbował uzyskać

odszkodowanie od sprawcy tj. osoby odpowiedzialnej za rozlanie oleju na drodze, a dopiero, gdy poszukiwania sprawcy okazały się bezskuteczne, za radą reprezentującego go w Irlandii radcy prawnego, zgłosił szkodę stronie pozwanej, stąd różnica kilku miesięcy pomiędzy zdarzeniem powodującym szkodę a zgłoszeniem szkody ubezpieczycielowi.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania jak w punkcie III i IV sentencji wyroku zapadło w oparciu o przepis art. 100 zd. pierwsze k.p.c.

Na powyższe rozstrzygnięcie apelację złożył powód zaskarżając orzeczenie w części tj. w pkt II w zakresie ,w jakim Sąd I instancji oddalił roszczenie o zapłatę kwoty 10487,56 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 447,69 zł od dnia 21 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 10039,87 zł od dnia 26 maja 2011 r. do dnia zapłaty oraz w pkt III i w pkt IV . Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucił: - sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: art. 233 k.p.c. przez dokonanie przez Sąd Rejonowy oceny dowodów w sposób niewszerechny, bowiem z pominięciem dowodu z polisy nr (...) w zakresie, w jakim stanowi dowód na okoliczność, iż powód wykupił udział własny w szkodach częściowych, a więc nie zachodziła podstawa do obniżenia należnego powodowi odszkodowania o udział własny w wysokości 10% odszkodowania. Uchybienie, to doprowadziło do pomniejszenia przez Sąd Rejonowy kwoty należnego powodowi odszkodowania o kwotę 2756,27 zł stanowiącą 10% wspomnianego udziału własnego;

- naruszenie art. 233 k.p.c. w zw. z art. 230 k.p.c. przez dokonanie przez Sąd Rejonowy oceny dowodów w sposób dowolny polegający na przyjęciu, iż powód nie udowodnił podjęcia próby uzgodnienia z pozwaną transportu uszkodzonego pojazdu z Irlandii, która z wyłącznej winy pozwanej zakończyła się niepowodzeniem. Tymczasem pozwana w ogóle nie zaprzeczyła twierdzeniu powoda, iż podjął on próbę uzgodnienia transportu oraz że pozwana nie uzgodniła tego transportu, ponieważ w jej systemie brak było informacji o zawartym przez powoda z pozwaną ubezpieczeniu AC. Sąd Rejonowy pominął również dowód z pisma z 8.08.2010 r., z którego wynikało, iż nawet po dziewięciu miesiącach od dnia zdarzenia pozwana nadal zaprzeczała istnieniu stosownego ubezpieczenia, a także podważała wiarygodność wyjaśnień złożonych w tym zakresie przez powoda przy jednoczesnym braku jakichkolwiek dowodów przeciwnych.

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez zasądzenie na rzecz powoda od pozwanej kwoty 10487, 56 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 447, 69 zł od dnia 21 czerwca 2010 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 10039,87 zł od dnia 26 maja 2011 r. do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda całości kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda całości kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił ,co następuje :

Po wypadku powód kontaktował się telefonicznie ze stroną pozwaną celem ustalenia zasad dalszego postępowania z uszkodzonym samochodem .Strona pozwana zaprzeczała jednak by powód miał zawartą umowę ubezpieczenia auto-casco .

Po powrocie do Polski powód zlecił dochodzenia odszkodowania firmie (...) S.A. ,która również uzyskała informację od ubezpieczyciela ,że powód nie zawierał umowy auto-casco .

Dowód : - przesłuchanie powoda ,

- pismo (...) S.A. z dnia

8 .07. 2010 r . (k.84)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda w przeważającej części zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należało, iż Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia Sądu Rejonowego dotyczące treści łączącej strony umowy ,przebiegu zdarzenia objętego ubezpieczeniem i jego skutków oraz przebiegu postępowania likwidacyjnego .

Natomiast za zasadny uznać należało zarzut naruszenia przez Sąd I instancji reguł oceny dowodów wynikających z art.233 k.p.c. przy analizie wiarygodności twierdzeń powoda, co do przyczyn nie uzgodnienia ze stroną pozwaną kosztów przewozu uszkodzonego samochodu z Francji do Polski . Zgodnie z art. 233§1 k.p.c. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Swobodna ocena dowodów ujęta jest w ramy proceduralne tzn. musi odpowiadać pewnym warunkom określonym przez prawo procesowe. Oznacza, to po pierwsze, że Sąd może oprzeć swe przekonanie jedynie na dowodach prawidłowo przeprowadzonych, z zachowaniem wymagań dotyczących źródeł dowodzenia oraz zasady bezpośredniości. Po drugie, ocena dowodów musi być dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Sąd musi ocenić wszystkie przeprowadzone dowody oraz uwzględnić wszelkie towarzyszące im okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny mocy i wiarygodności tych dowodów .Zasadnie skarżący zarzucił ,iż odmawiając wiarygodności przesłuchaniu powoda, co do okoliczności związanych z

brakiem uzgodnienia kosztów sprowadzenia uszkodzonego samochodu do Polski , Sąd I instancji z naruszeniem art.233 k.p.c. pominął w swojej ocenie dowód z pisma z dnia 8.07.2010 r. (k.84 akt). Tymczasem –jak słusznie podnosił to apelujący – jeszcze

w lipcu 2010 r .,a więc już po sprowadzeniu samochodu do Polski i po zgłoszeniu szkody ,strona pozwana nadal utrzymywała , iż uszkodzony pojazd powoda nie był ubezpieczony w ramach AC. Jest to, co prawda dokument pochodzący już z okresu po sprowadzeniu samochodu do Polski ,lecz zdaniem Sądu Okręgowego wpływa istotnie na moc dowodową przesłuchania powoda ,który wskazywał ,iż nie mógł uzgodnić ze stroną pozwaną kosztów związanych ze sprowadzeniem pojazdu z zagranicy ,bowiem w rozmowach telefonicznych prowadzonych przez powoda z Irlandii strona pozwana kwestionował posiadanie przez powoda ubezpieczenia AC .Istotne jest przy tym ,także to ,iż pozwana w żaden sposób nie zaprzeczyła twierdzeniom powoda, że przyczyną nieuzgodnienia kosztów holowania było wyłącznie działanie (zaniechanie) pozwanej tj. informacja o braku stosownego ubezpieczenia . W szczególności strona pozwana w żaden sposób nie odniosła się do treści odpowiedzi na odpowiedź na pozew oraz wskazanego wyżej pisma z dnia 8.07.2010 r . Wobec treści tego dokumentu (k.84 akt) oraz braku ustosunkowania się strony pozwanej do twierdzenia powoda w tym zakresie , na podstawie art. 230 k.p.c. należało przyjąć tę okoliczność za przyznaną . Nadto Sąd Okręgowy wskazuje, iż postanowienie zawarte w ogólnych warunkach ubezpieczenia w § 24 pkt 2 pdpkt b) stanowiące ,iż transport pojazdu poza granicą Polski i z zagranicy musi być uzgodniony z (...) lub jego zagranicznym przedstawicielem, pod rygorem utraty prawa do odszkodowania z tego tytułu narusza prawa konsumenta i ma charakter abuzywny . Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Nie ulega wątpliwości ,iż o.w.u. stanowiące integralną część umowy łączącej strony nie były indywidualnie uzgodnione z powodem .Postanowienie § 24 o.w.u. w części, jakiej nakazuje się konsumentowi uzgodnienie kosztów transportu samochodu z zagranicy z ubezpieczycielem i to pod rygorem utraty prawa do odszkodowania ,w sposób oczywisty kształtuje obowiązki ubezpieczonego w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jego interesy . Po pierwsze możliwość uzgodnienia z ubezpieczycielem zwłaszcza, jeżeli jest się poza granicami kraju, kosztów związanych z holowaniem pojazdu, nakłada na konsumenta obowiązek prawie niemożliwy do

wykonania. Wykładnia tego postanowienia wskazuje ,iż ubezpieczyciel może w istocie narzucić ubezpieczonemu wysokość należnych kosztów ,tym samym ograniczając dowolnie wysokość należnego z tego tytułu świadczenia . W konsekwencji część uzasadnionych kosztów transportu pojazdu może być przerzucona na ubezpieczonego , gdyby okazało się, że takie koszty będą wyższe niż kwota ,którą arbitralnie ustaliła strona pozwana . Jednocześnie brak akceptacji tych kosztów miałby powodować w ogóle utratę stosownego odszkodowania , co niewątpliwie jest nadmiernie ujemnym skutkiem wobec konsumenta. Reasumując stwierdzić należało ,iż sporne postanowienie umowne uzależnia spełnienie świadczenia od okoliczności zależnych tylko od woli kontrahenta konsumenta ,co jest

niedozwolonym postanowieniem umownym (art.385³ pkt 8 k.c.) .Jednocześnie prawa ubezpieczyciela w tym zakresie mogą być wystarczająco chronione poprzez weryfikację przedstawionych rachunków lub faktur przez konsumenta .

Z tych też przyczyn zaskarżony wyrok podlegał zmianie poprzez zasądzenie kosztów sprowadzenia samochodu powoda do Polski .

W pozostałym zakresie apelacja powoda podlegała oddaleniu. Twierdzenia faktyczne pozwu były takie, że powód nie wykupił 10% udziału własnego w szkodach częściowych. Wskazanie dopiero w apelacji, iż powód jednak wykupił udział własny w szkodach częściowych, a w związku z tym nie zachodziła podstawa do obniżenia należnego powodowi odszkodowania o udział własny w wysokości 10% odszkodowania , należało uznać za zmianę podstawy faktycznej żądania, a zmiana ta na tym etapie postępowania była niedopuszczalna .

Zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. Sąd nie może wyrokować, co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Podkreśla się, że przepis ten daje wyraz tradycyjnej zasadzie wyrokowania statuującej zakaz orzekania ponad żądanie, a także zasadzie dyspozycyjności, która przejawia się w tym, że sąd jest związany granicami żądania powództwa i nie może w tym wypadku dysponować przedmiotem procesu przez określenie jego granic niezależnie od zakresu żądania ochrony przez powoda. Zgodnie z tym przepisem, Sąd ma obowiązek orzec negatywnie lub pozytywnie o całym przedmiocie sporu (żądania). Samo pojęcie żądania określa art. 187 § 1 k.p.c., stanowiąc, że pozw powinien m.in. zawierać dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie. Sąd powinien dbać o prawidłowe sformułowanie żądania pozwu, aby wiadomy był zakres rozpoznania i orzekania w sprawie. Nie budzi wątpliwości wyrażony w art. 321 § 1 k.p.c. zakaz

orzekania ponad żądanie. Zgodnie przyjmuje się, że granice żądania określa m.in. wysokość dochodzonych roszczeń. Oznacza to, że sąd nie może zasądzić ponad żądanie, a więc uwzględnić roszczenia w większej wysokości niż żądał powód, również wtedy, gdy z okoliczności sprawy wynika, że powodowi przysługuje świadczenie w większym rozmiarze. Artykuł 321 § 1 k.p.c., określając granice wyrokowania, wskazuje jednak, że nie można wyrokować, co do rzeczy, która nie była przedmiotem żądania, czyli zasądzić coś innego niż strona żądała. Żądanie powództwa określa ,więc nie tylko jego przedmiot, lecz również jego podstawa faktyczna. Zasądzenie sumy pieniężnej, która wprawdzie mieści się w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej podstawy faktycznej, stanowi orzeczenie ponad żądanie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 1949 r., Wa.C. 165/49, "Demokratyczny Przegląd Prawniczy" 1950, nr 3, poz. 61). Wyrok uwzględniający powództwo na zasadzie faktycznej, na której powód ani w pozwie, ani w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie opierał powództwa, stanowi zasądzenie ponad żądanie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1993 r., I CRN 156/93 (nie publ.) .Wobec powyższego skoro powód nie domagał się zasądzenia pełnego odszkodowania twierdząc ,iż istnieją podstawy do odliczenia udziału własnego ,to Sąd I instancji nie mógł stosownie kwoty zasądzić ,nawet gdyby prawidłowo ustalił ,iż powód udział własny wykupił .

Wobec powyższego na podstawie art.386§ 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I.

Zmiana wyroku skutkować musiała zmianą orzeczenia o kosztach procesu .Ponieważ powód wygrał proces ,a także postępowanie apelacyjne ,niemal w całości należało zasądzić na jego rzecz zwrot kosztów za obie instancje w pełnej wysokości (art.100 zd.2 k.p.c.) W pozostałym zakresie orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391§ 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5) w zw. z § 12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.)